

ИЗВЕШТАЈ

о спроведеним јавним консултацијама о Нацрту правилника о начину обављања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења

На основу члана 37. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23, у даљем тексту: Закон), Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) објављује на веб презентацији Извештај о резултатима спроведених јавних консултација о Нацрту правилника о начину обављања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења (у даљем тексту: Нацрт правилника).

Доношење наведеног правилника иницирано је доношењем Закона, који је Народна скупштина Републике Србије донела на Другој седници Првог редовног заседања у 2023. години, 28. априла 2023. године и који је ступио на снагу 7. маја 2023. године.

У складу са чл. 36. и 37. Закона, Регулатор је спровео јавне консултације о Нацрту правилника у периоду од 2. октобра до 16. новембра 2023. године, како би све заинтересоване стране биле благовремено и правилно информисане о предложеним решењима, чиме би се омогућило да дају свој допринос даљем унапређењу предложених решења.

Текст Нацрта правилника објављен је на званичној веб презентацији Регулатора (https://www.ratel.rs/uploads/documents/empire_plugin/blob/651a8c683ab49_Nacrt%20pravilnika%20o%20nacinu%20obavljanja%20delatnosti%20elektronskih%20komunikacija%20po%20rezimu%20opsteg%20ovlascenja.pdf), а сва заинтересована лица била су у могућности да своја мишљења о предмету јавне консултације доставе у писаном или електронском облику.

Као резултат спроведених јавних консултација, Регулатору су доставили мишљења Preduzeće za telekomunikacije Telekom Srbija akcionarsko društvo, Beograd (у даљем тексту: Telekom Srbija a.d.), А1 Србија d.o.o. Beograd (у даљем тексту: А1 d.o.o.), CETIN d.o.o. Beograd - Novi Beograd (у даљем тексту: CETIN d.o.o.) и JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE ZA JAVNE GARAŽE I PARKIRALIŠTA PARKING SERVIS BEOGRAD (у даљем тексту: ЈКП Parking servis).

У наставку дат је преглед мишљења, као и ставови Регулатора у вези са поднетим мишљењима.

1. Telekom Srbija a.d.:

Мишљење:	Одговор Регулатора:
Опште примедбе и сугестије:	
1. Овим подзаконским актом очекивала се разрада одредаба Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23 - у даљем тексту: Закон), у оним	Примедба се не усваја. Овим подзаконским актом, у оквиру законске стварне надлежности и

<p>сегментима који су битни за обављање делатности електронских комуникација а чије регулисање је изостало. Реч је о ближем прецизирању услова у вези са режимом општег овлашћења, а тичу се како општих тако и посебних услова пружања јавних електронских комуникационих мрежа и/или услуга наведених чланом 40. ст. 1-6. Закона. Уместо наведеног, већина одредаба је преузета из Закона или је незнатно модификована, односно садржи упућујуће норме на Закон и друге релевантне прописе и стандарде у најширем смислу, без ближег дефинисања и прецизирања законских одредаба које се односе на те услове.</p>	<p>овлашћења садржаних у чл. 38. и 39. Закона, разрађене су оне одредбе које су од значаја за обављање делатности електронских комуникација, а чије се регулисање не разрађује другим подзаконским актом или законом, а пре свега одредбе везане за евидентирање и измену података о привредном субјекту, као и услове за брисање привредног субјекта из евиденције привредних субјеката, односно регистра који води Регулатор.</p> <p>Све одредбе које се односе на опште и посебне услове пружања јавних комуникационих мрежа и/или услуга, прописане су у члану 40. ст. 1-6. Закона, и у зависности од законских овлашћења, биће или су предмет других подзаконских аката или су уређени посебним законом.</p>
<p>2. Напомињемо да се подзаконским актима не могу дефинисати и уводити нове обавезе, проширивање истих на нове дефиниције уколико оне као такве нису предвиђене Законом нити смерницама Тела европских регулатора за електронске комуникације (BEREC) чију садржину се Законом обавезао Регулатор да ће поштовати. С тим у вези, неопходно је преиспитати дефиниције и нове обавезе које се овим Нацртом правилника намећу и ускладити их са истима.</p>	<p>Примедба се делимично усваја.</p> <p>Регулатор је изменио поједине дефиниције, односно значење појединих појмова, у складу са одговарајућим коментарима који су дати у наставку овог извештаја.</p>
<p>Предлози за измене и допуне Нацрта правилника:</p>	
<p>1. Члан 2. став 1. тачка 1)</p> <p>„1) Инфраструктура обухвата пасивну инфраструктуру (нпр. кабловска инсталација у зградама, стубови) и опрему (нпр. опрема у дата центрима).</p> <p>Коментар: Предлажемо да се из дефиниције инфраструктуре избрише опрема (опрема за дата центре), јер иста не може бити део инфраструктуре у ширем смислу речи.</p>	<p>Предлог се делимично прихвата.</p> <p>Дефиниција, односно значење појма „инфраструктура“ измењено је и гласи:</p> <p>„1) Инфраструктура обухвата физичку инфраструктуру (нпр. кабловска канализација, инсталација у зградама, стубови, физичка инфраструктура у дата центрима и друго);“</p>

<p>2. Члан 2. став 1. тачка 16)</p> <p>16) Изнајмљивање електронских комуникационих ресурса обухвата давање у закуп делова електронских комуникационих система и средстава (нпр. мреже за приступ, мреже за транспорт, електронска комуникациона опрема у дата центрима, <i>cloud</i> капацитети...) и функција (нпр. комутирање и рутирање електронских комуникационих сигнала, размењивање информација о сигнализацији, дистрибуција информације о синхронизацији и др.);</p> <p>Коментар: Предлажемо да се из дефиниције Изнајмљивање електронских комуникационих ресурса брише електронска комуникациона опрема у дата центрима као и <i>cloud</i> капацитети. Везано за брисање наведених термина из појмовника обухваћених чланом 2. став 1. тач. 1) и 16) предлажемо да се исти термини бришу и из образаца обавештења из следећих разлога:</p> <p>Образложење:</p> <p>Понављамо коментар да се подзаконским актима не могу дефинисати и уводити нове обавезе, проширивање истих на нове дефиниције уколико оне као такве нису предвиђене Законом нити смерницама Тела европских регулатора за електронске комуникације (BEREC) чију садржину се Законом обавезао Регулатор да ће поштовати. С тим у вези, неопходно је преиспитати дефиниције и нове обавезе које се овим Нацртом правилника намећу и ускладити их са истима.</p> <p>Нацртом правилника ближе се прописује начин обављања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења, услови који важе за обављање делатности електронских комуникација по</p>	<p>Предлог се делимично прихвата.</p> <p>Дефиниција, односно значење појма изнајмљивање електронских комуникационих ресурса делимично је измењено, и гласи:</p> <p>„16) Изнајмљивање електронских комуникационих ресурса обухвата давање у закуп делова електронских комуникационих система и средстава (нпр. мреже за приступ, мреже за транспорт, активна електронска комуникациона опрема у дата центрима, <i>cloud</i> капацитети и друго) и функција (нпр. комутирање и рутирање електронских комуникационих сигнала и пакета, размењивање информација о сигнализацији, дистрибуцију информације о синхронизацији и друго);“</p> <p>У релевантним BEREC-овим смерницама (<i>BEREC Guidelines for the notification template pursuant to article 12, paragraph 4 od Directive 2018/1972 of the European Parliament and of the Council</i>) за образац обавештења, у табели 4. наведена је рубрика „<i>Other</i>“ („Остало”), са одређеном намером да остави простор за шире дефинисање појединих услуга и мрежа.</p>
--	--

режиму општег овлашћења и образац обавештења о обављању делатности електронских комуникација (у даљем тексту: Образац ОБ), као и потврда о упису података у евиденцију привредних субјеката. Наведена област регулисана је и у члану 12. ЕЕСС (2018/1972). С тим у вези, у наведеном члану 12. ЕЕСС прописано је да обавештење из овога члана не обухвата више од изјаве физичког или правног лица регулатору о намери започињања пружања електронских комуникационих мрежа и услуга и подношење минималних информација потребних да BEREC води евиденцију пружаоца мрежа и услуга. У циљу постизања једнообразности и обухватања само минималних информација BEREC је донео смернице о садржини обрасца. У оквиру наведених BEREC-ових Смерница за образац обавештења у складу са чланом 12. став 4. Директиве 2018/1972 Европског парламента и Савета објављен је образац у складу са минималним захтевима обавештења у складу са одредбама ЕЕСС. У члану 39. Закона прописано је да привредни субјект, који остварује права и има обавезе по режиму општег овлашћења из члана 38. став 2. овог закона, дужан је да пре отпочињања, односно након промене или завршетка пружања јавних електронских комуникационих мрежа и/или услуга о томе, у писаном облику, обавести Регулатора. Обавештење из става 1. овог члана подноси се на обрасцу, чији садржај и изглед прописује Регулатор узимајући у обзир релевантне смернице Тела европских регулатора за електронске комуникације (BEREC) и објављује га на својој веб презентацији. Узимајући у обзир наведено, указујемо да у Нацрту правилника Регулатор није прописао садржај обрасца обавештења на начин како је то предвиђено у Смерницама BEREC-а односно није у свему поступио по одредби 39. Закона који обавезује да „Обавештење

из става 1. овог члана подноси се на обрасцу, чији садржај и изглед прописује Регулатор узимајући у обзир релевантне смернице Тела европских регулатора за електронске комуникације (BEREC).“

С тим у вези истичемо да у Нацрту правилника у делу Електронске комуникационе мреже (ЕКМ) и инфраструктуре (ЕКИ) образац предвиђа код инфраструктуре упис физичке инфраструктуре у дата центрима што није у складу са BEREC-овим Смерницама.

Надаље, у делу табеле која се односи на пружање електронских комуникационих услуга предвиђено је нотирање изнајмљивања електронских комуникационих ресурса у дата центрима, *cloud* капацитети...

Указујемо да у BEREC-овим Смерницама, на чије се руковођење приликом израде овог Правилника Регулатор обавезао, сходно одредбама члана 39 став 2 Закона, није предвиђена обавеза уписа наведених података.

Надаље, примера ради, истичемо да и у земљама у окружењу не постоји обавеза достављања информација везаних за дата центре односно да су њихови образци обавештења о отпочињању обављања делатности усклађени са BEREC-овим Смерницама. С тим у вези упућујемо на хрватски Правилник о начину и увјетима обављања делатности електроничких комуникацијских мрежа и услуга у чијем прилогу су образци за обавештавање обављања делатности електронских комуникација. У наведеном Правилнику у образцима није предвиђен упис физичке инфраструктуре у дата центрима односно нотирање изнајмљивања електронских комуникационих ресурса у дата центрима, *cloud* капацитети. У обрасцу који се односи на податке о електронским комуникационим услугама, под ставком остало прописано је достављања информација о услугама давања приступа

и заједничког коришћења електроничке комуникацијске инфраструктуре и повезане опреме. Наведени приступ и заједничко коришћење треба тумачити у складу са одредбама Правилника о начину и увјетима приступа колокације и заједничког коришћења електроничке комуникационе инфраструктуре и друге повезане опреме.

У наведеном Правилнику није прописано заједничко коришћење електронских комуникационих ресурса у дата центрима. Наиме предмет регулисања наведеног Правилника је... “начин и увјети приступа, колокације и заједничког кориштења кабелске канализације и антенских ступова, зграда и других припадајућих грађевина и опреме, или до прве сабирне тачке, разина расположивости слободног простора у тој инфраструктури и темељне саставнице уговора о приступу, колокацији и заједничком кориштењу“. Надаље, у члану 19. прописани су Услови приступа и заједничког коришћења зграда и других припадајућих грађевина и опреме. У ставу 1. наведеног члана прописано је да *„Оператор корисник доставља инфраструктурном оператору захтјев за приступ и заједничко кориштење зграде и друге припадајуће грађевине и опреме.“* Из наведеног се закључује да друге припадајуће грађевине и опрема се односе на зграде и приступ истима у циљу пружања електронских комуникационих услуга.

Сходно наведеном, може се закључити да ни посредно ни непосредно хрватски образац обавештења о отпочињању обављања делатности не садржи обавезу достављања информација о заједничком коришћењу електронских комуникационих ресурса у дата центрима. Слична регулаторна ситуација је и у Црној Гори, у којој образац обавештења садржи још мањи сет информација обавештења отпочињања обављања делатности

<p>електронских комуникација односно ни у наведеном обрасцу није прописана обавеза уписа о заједничком коришћењу електронских комуникационих ресурса у дата центрима. У складу са наведеним, предлажемо да Регулатор поступи у складу са обавезом прописаном у члану 39. Закона и усклади образац обавештења са BEREC-овим Смерницама и позитивном праксом поступања у овој области у регулативи из земаља у окружењу.</p>	
<p>3. Члан 5. став 2.</p> <p>Релевантна одредба: „Обавештење о отпочињању делатности електронских комуникација мора најмање да садржи изјаву привредног субјекта, односно привредног друштва, о намери започињања пружања јавних електронских комуникационих мрежа и/или услуга, као и попуњен Образац ОБ који садржи податке, који су потребни за идентификацију привредног субјекта који обавља делатност електронских комуникација, адресу веб презентације привредног субјекта која је повезана са пружањем јавних комуникационих мрежа и/или услуга ако постоји, податке о лицу за контакт, предвиђени датум почетка, промене или окончања пружања јавне електронске комуникационе мреже или услуге и мора бити и потписано од стране одговорног лица.“</p> <p>Коментар:</p> <p>Закон у члану 39. став 3. утврђује које податке је потребно да најмање садржи обавештење о отпочињању делатности. Из наведеног члана Закона произилази да је реч о садржини обавештења и подацима које треба да садржи то обавештење а не и о додатној документацији (моделу уговора и текст општих услова) које Нацрт правилника прописује као обавезну документацију коју треба доставити уз</p>	<p>Предлог се не прихвата.</p> <p>Одредбом члана 39. став 3. Закона је прописано да обавештење из става 1. овог члана мора најмање да садржи изјаву привредног субјекта о намери започињања пружања јавних електронских комуникационих мрежа и/или услуга, као и податке из става 3. тач.1)-5) овог члана, како је и прописано у члану 5. став 1. Предлога правилника.</p> <p>Регулатор има овлашћење да, при разради обавезне документације, осим оног што је законом дефинисано као „најмање“, исту уреди на начин да се прошири неопходни скуп података и информација у циљу спровођења основних начела Закона.</p> <p>Такође, у члану 5. став 3. тачка 1) Предлога правилника је допуњена и гласи:</p> <p>„1) модел уговора за услуге које се пружају корисницима и/или крајњим корисницима, уколико је предвиђено закључење појединачних уговора;“</p>

<p>обавештење. Законом таква документација и обавеза њеног достављања, уз обавештење није предвиђена, тако да се намеће закључак да је чланом 5. став 2. Правилника поменута законска одредба допуњена као и да су истом проширене обавезе привредног субјекта приликом достављања обавештења о пружању јавних електронских комуникационих мрежа и/или услуга.</p> <p><u>Подзаконским актима не могу се наметати веће обавезе него законима на основу којих су ти акти и донети. С тим у вези, предлажемо усклађивање члана 5. став 2. тач. 1) и 2) са чланом 39. став 3. Закона.</u></p>	
<p>4. Члан 9. став 1. тачка 1)</p> <p>Релевантна одредба: „Изузетно, уколико привредни субјект обавести Регулатора о престанку обављања делатности електронских комуникација након истека рока из члана 6. овог правилника, Регулатор брише привредни субјект из евиденције са даном достављања обавештења у писаном облику;</p> <p>2) ако привредни субјект не пружа јавну електронску комуникациону мрежу и/или услугу дуже од шест месеци непрекидно, односно не испуњава обавезе прописане Законом и важећим подзаконским актима, даном утврђеним решењем Регулатора;</p> <p>Коментар:</p> <p>У члану 9. Нацрта правилника прописани су случајеви када Регулатор брише привредни субјект из евиденције привредних субјеката (што је преузето из члана 39. став 11. Закона), с тим да је поред тих законом предвиђених случајева, у Правилнику у члану 9. тачка 2. наведен и случај дефинисан на следећи начин</p>	<p>Предлог се не прихвата.</p> <p>Одредбом члана 9. став 1. тачка 2) Нацрта овог правилника прописано је брисање из евиденције привредних субјеката, коју води Регулатор, између осталог, у случају „ако привредни субјект не испуњава обавезе прописане Законом и важећим подзаконским актима, даном утврђеним решењем Регулатора“, којом је само појашњено да је разлог брисања неиспуњавање обавеза, и не утврђују се нови услови за брисање из евиденције привредних субјеката, нити постоји намера прописивања нових обавеза чијим неиспуњењем би се стекли услови за брисање из евиденције привредних субјеката.</p>

<p>：“.....односно не испуњава обавезе прописане Законом и важећим подзаконским актима...”</p> <p>Из наведене формулације не произилази о којим законским обавезама, чије неиспуњење повлачи брисање из регистра, је реч, будући да се у случају неиспуњења обавеза из Закона (које су прецизно наведене законским одредбама) од стране оператора примењују његове казнене одредбе, а примена санкција из тих одредаба не подразумева брисање из евиденције оператора. Таква формулација наводи на закључак да се случајеви брисања из евиденције оператора, предвиђени Законом, проширују овим Нацртом правилника што није у складу са правилом да сваки подзаконски пропис, као правни акт нижег ранга, мора да буде у складу са законом и да треба да представља разраду законских одредаба, а истим се не могу установљавати нова овлашћења нити се могу прописивати нова права и обавезе мимо оквира датог у релевантном законском пропису.</p> <p><u>Подзаконским актима не могу се наметати веће обавезе него законима на основу којих су ти акти и донети. С тим у вези, предлажемо усклађивање члана 9. став 1. тачка 2) са чланом 39. став 11. Закона.</u></p>	
<p>5. Члан 9. став 2.</p> <p>Релевантна одредба: „Регулатор брише привредни субјект из евиденције привредних субјеката у следећим случајевима:</p> <p>1) када привредни субјект у писаном облику обавести Регулатора о престанку обављања делатности, даном престанка пружања јавне електронске комуникационе мреже и/или услуге у складу са чланом 7. овог правилника.</p>	<p>Предлог се прихвата.</p> <p>У члану 9. став 1. Нацрта правилника, у питању је техничка грешка, па је, између осталог, наведено: „Изузетно, уколико привредни субјект обавести Регулатора о престанку обављања делатности електронских комуникација након истека рока из члана 6. овог правилника...”.</p> <p>Како се ради о члану 7. Нацрта правилника, текст истог се, у складу са тим, мења и гласи: „Изузетно, уколико привредни субјект обавести Регулатора о престанку обављања делатности електронских</p>

<p>Изузетно, уколико привредни субјект обавести Регулатора о престанку обављања делатности електронских комуникација након истека рока из члана 6. овог правилника, Регулатор брише привредни субјект из евиденције са даном достављања обавештења у писаном облику;“</p> <p>Коментар:</p> <p>Указујемо да је одредбом из члана 9. став 2. грешком прописано ..“ након истека рока из члана 6. Наиме, у члану 6. Нацрта правилника на коју се позива одредба из члана 9. регулисан је рок за издавање потврде о упису података у регистар привредних субјеката.</p> <p>С обзиром да члан 9. регулише брисање података из евиденције привредних субјеката у наведеном члану неопходно је позвати се на рок из члана 7. који регулише промене и престанак обављања делатности а не на рок из члана 6. Нацрта правилника. Наглашавамо, да је и у актуелном Правилнику о начину обављања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Службени гласник РС“, бр. 58/18 и 78/21, у даљем тексту: Правилник) у члану 7, који регулише услове брисања оператора из евиденције извршено позивање на рок из члана 5. који регулише промене и окончање делатности а не на рок из члана 6. наведеног Правилника који регулише издавање потврде о упису података у евиденцију оператора.</p>	<p>комуникација након истека рока из члана 7. овог правилника...“</p>
<p>6. Члан 10. став 1. тачка 4)</p> <p>Релевантна одредба: „Накнаде и такса се плаћају у складу са Законом, законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара и општим и појединачним актима Регулатора, и то за:</p>	<p>Предлог се прихвата.</p> <p>Брише се део текста из члана 10. тачка 4), Нацрта правилника, која услед промене нумерације постаје тачка 5) истог члана Предлога правилника и гласи:</p> <p>„5) финансирање универзалног сервиса из средстава која привредни субјекти уплаћују</p>

1. обављање делатности електронских комуникација, од дана отпочињања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења;
2. коришћење радиофреквенцијског спектра, од дана почетка коришћења утврђеног решењем из појединачне дозволе за коришћење радиофреквенцијског спектра;
3. коришћење нумерације, од дана издавања дозволе за коришћење нумерације;
4. **финансирање универзалног сервиса;**
5. пружање услуга из надлежности Регулатора“.

Коментар:

Финансирање универзалног сервиса у досадашњем Правилнику није било регулисано у оквиру дела који се односи на плаћање накнада, већ у оквиру посебног члана који је регулисао само обавезу финансирање универзалног сервиса. У Нацрту правилника, у прелазним и завршним одредбама, прописано је да чланови 11. и 12. из претходног Правилника а који се односе на одређивање висина накнада остају на снази. Наведени чланови регулишу само начин плаћања накнада које су обухваћене чланом 9. претходног Правилника али не и нову накнаду уведено у члану 10. став 1. тачка 4) Нацрта правилника, која се односи на финансирање универзалног сервиса. С тим у вези, указујемо да у општем акту не могу да се прописују обавезе плаћања нанакнада и такси а да се не пропише и начин одређивања висина накнада као што је урађено у напред наведеном члану Нацрта правилника, који се односи на обавезу финансирања универзалног сервиса. Наиме, када се у законском и подзаконском акту уводи обавеза плаћања накнада и такси у истом том акту се дефинише и начин одређивања

на име финансирања универзалног сервиса, на посебан рачун који се води код Регулатора, у складу са Законом и општим актом Регулатора;“

висина накнада у циљу транспарентности. Увођење накнада и такси у једном подзаконском акту без дефинисања начина обрачуна накнаде чак и без упућивања на други акт ствара правну неизвесност и нетранспарентност.

Надаље, мишљења смо да обавеза финансирања универзалног сервиса по својој природи представља допринос а не накнаду и таксу па се и из тог разлога не може финансирање универзалног сервиса сврстати у оквиру члана који регулише плаћање накнада и такси. Да је у питању допринос произилази и из Закона о електронским комуникацијама Црне Горе (чл. 95.), Закона о електроничким комуникацијама Хрватске (чл. 124.) и из релевантних одредби ЕЕСС. У наведеним законима прописано је да се обрачун нето трошка који је основ за накнаду нето трошка универзалног сервиса утврђује у складу са прописима о државној помоћи. Да је у питању накнада и такса не би се усклађивала са прописима о државној помоћи. У Србији је за област државне помоћи релевантан Закон о контроли државне помоћи, члан 6, са којим би требало да се усклади начин обрачуна нето трошка.

У складу са напред наведеним предлажемо брисање чл. 10. ст. 1 тачке 4) која се односи на финансирање универзалног сервиса из области накнада и такси из напред наведених разлога. Обавеза финансирања универзалног сервиса може да се регулише на начин утврђен у претходном Правилнику, као посебан члан који прокламује обавезу.

Телеком Србија не оспорава основаност постојања обавезе финансирања универзалног сервиса. Она је установљена у ЕУ у директивама о универзалном сервису, у ЕЕСС као и у законоданом

оквиру земаља у окружењу и у регулаторно-правном оквиру РС који регулише област електронских комуникација. Напротив, залажемо се да се уважава принцип транспарентности, недискриминације и пропорционалности у регулисању предметне материје. С тим у вези истичемо да, иако је и у претходном ЗЕК-у у члану 57. било прописано доношење акта који ће на ближи начин уредити поступак документовања прекомерних трошкова и мерила за остваривање права на накнаду прекомерних трошкова, Регулатор такав акт до сада није донео, што је у наведеној области створило правну празнину с обзиром да је законодавац предметну материју у претходном ЗЕК-у регулисао на начелан начин.

Узимајући у обзир чињеницу да је планирано доношење Правилника о начину документовања прекомерних трошкова и мерила за остваривање права на надокнаду прекомерних трошкова у року од 18 месеци од доношења ЗЕК-а, очекујемо да ће наведена област бити регулисана транспарентно, недискриминаторно и пропорционално, уважавајући најбоља законодавна решења из ЕУ и земаља у окружења. С тим у вези указујемо да Закон о електроничким комуникацијама Хрватске поред заштите малих оператора предвиђа и заштиту интереса великих оператора, како исти не би били оштећени наметањем неоправдано великих обавеза приликом финансирања универзалног сервиса. Као основ за обрачун учешћа у финансирању универзалног сервиса требао би да се узме приход настао само на релевантном тржишту на коме се пружа услуга универзалног сервиса а не приход остварен од пружања свих услуга електронских комуникација. Напомињемо, да смо коментаре везане за накнаде износили и у

<p>поступку доношења Закона у односу на висину и начин обрачуна накнада.</p>	
<p>7. Члан 11.</p> <p>Предлог измене:</p> <p>У члану 11. Нацрта правилника, у оквиру кога су регулисани Остали услови за обављање делатности електронских комуникација, мишљења смо да је било потребно да се на ближи начин разраде општи и посебни услови пружања јавних електронских комуникационих мрежа и/или услуга који су регулисани у члану 40. Закона. Уместо наведеног очекиваног и целисходног нормативног решења, члан 11. Нацрта правилника на најопштији, начелан начин привредне субјекте обавезује да испуне услове прописане Законом, подзаконским актима, другим прописима, српским, европским и међународним стандардима који регулишу таксативно наведених 15 области (не нужно 15 закона), при чему на овакав начин, без ближег објашњења појединих норми сврха доношења подзаконског акта није јасна.</p> <p>Сходно наведеном, предлажемо брисање члана 11. Нацрта правилника.</p> <p><u>Подзаконским актом су требали на ближи и подробнији начин да се разраде општи и посебни услови пружања јавних електронских комуникационих мрежа и/или услуга који су регулисани у члану 40. Закона. С обзиром да је наведено регулаторно решење изостало, мишљења смо да је потребно брисање наведеног члана који на начелан начин регулише предметну област што није у складу са правном природом подзаконских аката који имају функцију прецизирања и разраде законских решења.</u></p>	<p>Примедба се делимично усваја.</p> <p>Овим подзаконским актом ближе је прописана одредба члана 38. став 3. Закона, која садржи правни основ за његово доношење, а односи се на начин обављања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења.</p> <p>Такође, овим подзаконским актом прописано је оно што је од значаја за обављање делатности електронских комуникација, а чије се регулисање не разрађује другим подзаконским актом или законом, а пре свега одредбе везане за евидентирање и измену података о привредном субјекту, као и услове за брисање привредног субјекта из евиденције привредних субјеката, односно регистра који води Регулатор. Све одредбе које се односе на опште и посебне услове пружања јавних комуникационих мрежа и/или услуга, прописане су у члану 40. ст. 1-6. Закона, и у зависности од законских овлашћења, биће или су предмет других подзаконских аката или су уређени посебним законом.</p>
<p>8. Члан 12.</p>	<p>Примедба се делимично усваја.</p>

Релевантна одредба: „Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Службени гласник Републике Србије“, бр. 58/18 и 78/21), осим одредаба чл. 10. и 11. које остају на снази до ступања на снагу подзаконског акта из члана 29. став 4. Закона.

Предлог измене:

Предлажемо допуноу члана 12. (прелазне и завршне одредбе) који регулише престанак важења Правилника о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Службени гласник Републике Србије“, бр. 58/18 и 78/21), тако да се поред одржавања на снази одредаба чл. 10. и 11, а које остају на снази до ступања на снагу подзаконског акта из члана 29. став 4. Закона, остави на снази и члан 12. Заштита права потрошача у области електронских комуникација, до ступања на снагу подзаконског акта из члана 126. став 9. Закона.

С обзиром да ће подзаконским актом на ближи и подробнији начин да се регулишу информације које се односе на заштиту права крајњих корисника, мишљења смо да и члан 12. из Правилника о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Службени гласник РС“, бр. 58/18 и 78/21) треба да остане на снази до ступања на снагу подзаконског акта из члана 126. став 9. Закона.

Не ради се о члану 12. Правилника о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Службени гласник РС“, бр. 58/18 и 78/21), него о поглављу 12. истог. Такође, подзаконским актом из члана 126. став 9. Закона биће ближе уређена одређена питања која су обухваћена одредбама важећег правилника. Између осталог, одређена питања су предмет регулисања правилника који уређује параметре квалитета, као и правилника који уређује услуге са додатом вредношћу. Даље, потребно је да одредбе чл. 16. и 36. важећег правилника остану на снази до доношења прописа којим се уређује законито пресретање и задржавање података.

Члан 12. Прелазна и завршна одредба овог подзаконског акта, који услед промене нумерације постаје члан 11. допуњује се и гласи:

„Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Службени гласник РС“, бр. 58/18 и 78/21), осим одредаба чл. 10. и 11. које остају на снази до доношења подзаконског акта из члана 29. став 4. Закона, као и одредаба чл. 16. и 36. које остају на снази до доношења прописа којим се уређује законито пресретање и задржавање података.

Одредба члана 10. тачка 5) овог правилника се примењује од дана ступања на снагу подзаконског акта из члана 64. став 3. Закона.“

2. A1 Srbija:

Мишљење	Одговор Регулатора:
Генерални коментар	
<p>1. Приликом упоредне анализе Нацрта правилника, члана 40. Закона и Правилника о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Сл. гласник РС“, бр. 58/18 и 78/21) утврђено је да ће, до доношења посебних подзаконских аката, одређена питања која се односе на права и обавезе лица која намеравају да обављају делатност електронских комуникација по режиму општег овлашћења, остати нерегулисана.</p> <p>У том смислу, А1 Србија је мишљења да је потребно да се у Нацрт правилника уведе посебна одредба која ће предвидати да ће, до доношења подзаконских аката предвиђених Законом, на снази остати одредбе Правилника о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Сл. гласник РС“ бр. 58/18 и 78/21) и то чланови од 12. до 19, члан 22. и чланови од 23. до 36. још увек важећег Правилника.</p> <p>Додатно, имајући у виду чињеницу да се Нацрт правилника доноси на основу члана 40. и члана 41. Закона, а да Нацртом правилника нису дефинисана права оператора прописана чланом 41. Закона, А1 Србија је мишљења да је потребно да се Нацртом правилника детаљније регулишу и права која произлазе из режима општег овлашћења.</p>	<p>Примедба се делимично усваја</p> <p>Овим подзаконским актом, у оквиру законске стварне надлежности и овлашћења садржаних у чл. 38. и 39. Закона, разрађене су оне одредбе које су од значаја за обављање делатности електронских комуникација, а чије се регулисање не разрађује другим подзаконским актом или законом, а пре свега одредбе везане за евидентирање и измену података о привредном субјекту, као и услове за брисање привредног субјекта из евиденције привредних субјеката, односно регистра који води Регулатор. Све одредбе које се односе на опште и посебне услове пружања јавних комуникационих мрежа и/или услуга, прописане су члану 40. ст. 1-6. Закона, и у зависности од законских овлашћења, биће или су предмет других подзаконских аката или су уређени посебним законом.</p> <p>Такође, подзаконским актом из члана 126. став 9. Закона биће ближе уређена одређена питања која су обухваћена одредбама важећег правилника. Између осталог, одређена питања су предмет регулисања правилника који уређује параметре квалитета, као и правилника који уређује услуге са додатом вредношћу. Такође, потребно је да одредбе чл. 16. и 36. важећег правилника остану на снази до доношења прописа којим се уређује законито пресретање и задржавање података.</p> <p>Члан 12. Прелазна и завршна одредба овог подзаконског акта, који услед промене нумерације постаје члан 11. допуњује се и гласи:</p>

	<p>„Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења („Службени гласник РС“, бр. 58/18 и 78/21), осим одредаба чл. 10. и 11. које остају на снази до доношења подзаконског акта из члана 29. став 4. Закона, као и одредаба чл. 16. и 36. које остају на снази до доношења прописа којим се уређује законито пресретање и задржавање података.</p> <p>Одредба члана 10. тачка 5) овог правилника се примењује од дана ступања на снагу подзаконског акта из члана 64. став 3. Закона.“</p>
Конкретне примедбе на одређене чланове Нацрта правилника:	
<p>1. Чланом 2. став 1. тачка 10. Нацрта правилника прописана је дефиниција говорне комуникационе услуге, а тачком 20) Нацрта правилника прописана је дефиниција свеобухватног телефонског именика.</p> <p>Анализом предметних дефиниција, утврђено је да исте нису усаглашене са одредбама члана 4. став 1. тачка 8) Закона и одредбама члана 151. став 3. Закона.</p> <p>Имајући у виду наведено, предлажемо да се изврши усклађивање дефиниције говорне комуникационе услуге из члана 2. став 1. тачка 10. Нацрта правилника са дефиницијом из члана 4. став 1. тачка 8) Закона, као да се изврши усклађивање дефиниције свеобухватног телефонског именика са одредбама члана 151. став 3. Закона.</p>	<p>Примедба се делимично усваја</p> <p>Не прихвата се предлог у вези са усклађивањем дефиниције говорне комуникационе услуге, из разлога што је дефиниција у потпуности усклађена са Законом. Додатна реченица само описује могуће начине реализације говорне комуникационе услуге.</p> <p>Делимично се прихвата предлог за дефиницију свеобухватног телефонског именика. У члану 151. став 3. Закона није прописана дефиниција, односно значење овог појма .</p> <p>Измењена дефиниција гласи:</p> <p>„свеобухватни телефонски именик је обједињен јавни телефонски именик који садржи податке из јавних телефонских именика свих пружалаца комуникационе услуге између лица, засноване на</p>

	коришћењу нумерације у Републици Србији“.
<p>2. Усклађивање члана 11. Нацрта правилника са чланом 40. Закона</p> <p>Чланом 11. Нацрта правилника предвиђено је да је лице које намерава да обавља делатност електронских комуникација по режиму општег овлашћења, дужно да испуни услове прописане Законом, подзаконским актима, другим прописима, српским, европским и међународним стандардима који регулишу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) заштиту података о личности у области електронских комуникација; 2) омогућавање законитог пресретања електронских комуникација и приступ задржаним подацима; 3) заштиту корисника; 4) заштиту здравља људи од деловања нејонизујућег зрачења; 5) обавезу приступа; 6) заједничко коришћење и колокацију; 7) обавезе достављања података о електронским комуникационим услугама, електронским комуникационим мрежама и припадајућим средствима; 8) интегритет и безбедност мрежа; 9) техничке захтеве за радиоопрему; 10) коришћење радиофреквенцијског спектра; 11) коришћење нумерације; 12) квалитет пружања услуге; 13) услуге са додатом вредношћу; 14) универзални сервис; 15) интероперабилност аутомобилских радио-пријемника и потрошачке дигиталне телевизијске опреме. <p>Међутим, члан 40. став 1. Закона прописује услове у вези са режимом општег овлашћења, правом коришћења радиофреквенцијског спектра и нумерације и друге посебне обавезе, односно предвиђа да се на режим општег овлашћења за пружање јавних електронских</p>	<p>Предлог се не прихвата.</p> <p>Предлог за допуну члана 11. Нацрта правилника на начин како је оператор предложио се не прихвата, из разлога што је предлог за допуну цитирање чланова из Закона. Приликом израде Нацрта правилника водило се рачуна да се у истом не преписују одредбе из Закона.</p>

комуникационих мрежа и/или услуга, за право коришћења радиофреквенцијског спектра и нумерације примењују искључиво услови из ст. 2-6. овог члана, а који морају да буду недискриминаторни, сразмерни и транспарентни.

Анализом члана 11. Нацрта правилника и члана 40. Закона утврђено је да у члан 11. Нацрта правилника нису инкорпориране све обавезе дефинисане Законом.

Имајући у виду наведено, А1 Србија је мишљења да би члан 11. Нацрта правилника требало ускладити са Законом, и то на начин што би се у члану 11. Нацрта правилника предвиделе права и обавезе лица које намерава да обавља делатност електронских комуникација по режиму општег овлашћења, и то:

1) Обавеза пројектовања, изградње или постављања, коришћења и одржавања електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава, а у складу са чланом 40. став 2. тачка 7), чланом 43, чланом 45. и чланом 173. став 4. Закона;

2) Контрола изложености становништва електромагнетским пољима, а у складу са чланом 40. став 3. тачка 4) и чланом 50. Закона;

3) Обезбеђивање испуњености прописаних техничких и других захтева, а у складу са чланом 40. став 2. тачка 7), чланом 43. и чланом 45. Закона;

4) Међуповезивање, приступ и обезбеђивање интероперабилности мрежа и услуга, а у складу са чланом 40. став 3. тачка 1) и ставом 4. тачка 1) истог члана и чланом 58. Закона;

5) Обезбеђивање комуникације између служби за хитне интервенције и надлежних органа и организација, као и обавештавање јавности у случају природних катастрофа и хаварија, а у складу са чланом 40. став 2. тачка 5) и чланом 96. Закона;

6) Учешће у финансирању универзалног сервиса, а у складу са чланом 60. Закона;

<p>7) Обавеза преноса медијских садржаја, а у складу са чланом 40. став 3. тачка 2) Закона, а у вези члана 120. Закона;</p> <p>8) Обезбеђивање доступности јасних и потпуних информација о ценама, условима приступа и коришћења и квалитету јавних комуникационих мрежа и услуга, а у складу са чланом 137. Закона.</p>	
--	--

3. CETIN:

Мишљење	Одговор Регулатора:
Предлог за измену чланова Нацрта правилника:	
<p>1. Потребно је изменити дефиницију инфраструктуре.</p> <p>Одредбом члана 2. став 1. тачка 1) дефинисана је инфраструктура на начин да обухвата <u>пасивну инфраструктуру</u> (нпр. кабловска канализација, инсталација у зградама, стубови) и <u>опрему</u> (нпр. опрема у дата центрима).</p> <p>Појам <u>пасивне инфраструктуре</u> није дефинисан ни ЗЕК-ом нити Нацртом правилника.</p> <p>Одредбом члана 4. став 1. тачка 15) Закона о електронским комуникацијама (у даљем тексту: ЗЕК), дефинисана је електронска комуникациона <u>опрема</u> на уопштен начин, као опрема која се употребљава за обављање делатности електронских комуникација, а Нацртом правилника опрема није ни дефинисана, већ је само као пример наведена опрема у дата центрима.</p> <p>С друге стране, веома прецизно се дефинише појам „припадајућа средства“. Наиме, одредбом члана 4. став 1. тачка 67) ЗЕК-а , која је у складу са одредбом члана 2. став 1. тачка (10) ЕЕСС- а, прописано је да припадајућа средства обухватају повезане услуге, <u>линијску и другу физичку инфраструктуру</u>, као и друга средства или елементе повезане са електронском</p>	<p>Предлог се делимично прихвата.</p> <p>Дефиниција измењена и гласи:</p> <p>„1) инфраструктура обухвата физичку инфраструктуру (нпр. кабловска канализација, инсталација у зградама, стубови, физичка инфраструктура у дата центрима и друго);“</p>

<p>комуникационом мрежом или електронском комуникационом услугом, који омогућавају или подржавају пружање услуга путем те мреже или услуге, или се могу искористити у те сврхе, укључујући, између осталог, зграде или улазе у зграде, <u>кабловску канализацију и комуникационе инсталације у зградама, антене, торњеве и друге потпорне објекте, кабловске цеви и канале, стубове, окна и разводне ормаре.</u></p> <p>Нејасно је зашто се у Нацрту правилника посебно дефинише појам инфраструктуре, који обухвата непрецизне појмове - пасивна инфраструктура и опрема, као и зашто се појам инфраструктура из Нацрта правилника не може довести у релацију са појмом припадајућа средства, који је већ дефинисан ЗЕК-ом.</p> <p>Може се закључити да дефиниција инфраструктуре, у смислу Нацрта правилника, није у складу са појмовима дефинисаним ЗЕК-ом и ЕЕСС-ом, јер је шире одређена. То за последицу може имати правну несигурност и нејасне додатне регулаторне обавезе за привредне субјекте, како је дефинисано ЗЕК-ом и друге компаније које имају дата центре, а до сада нису били предмет регулације у складу са ЗЕК-ом.</p>	
<p>2. Одредба члана 2. став 1. тачка 16) Нацрта правилника, којим се дефинише изнајмљивање електронских комуникационих ресурса, уводе се нове услуге: услуге изнајмљивања електронских комуникационих система и средстава, опреме у дата центрима и <i>cloud</i> капацитети, што није у складу са ЗЕК-ом и ЕЕСС-ом, којим су таксативно прописане електронске комуникационе услуге.</p> <p>Како је дефинисано у ЕЕСС -у, електронске комуникационе услуге уобичајено се пружају уз накнаду путем електронских комуникационих мрежа. То укључује:</p>	<p>Предлог се делимично прихвата.</p> <p>Дефиниција изнајмљивање електронских комуникационих ресурса измењена је и гласи:</p> <p>„16) изнајмљивање електронских комуникационих ресурса обухвата давање у закуп делова електронских комуникационих система и средстава (нпр. мреже за приступ, мреже за транспорт, активне електронске комуникационе опреме у дата центрима, <i>cloud</i> капацитета и друго) и функција (нпр. комутирање и рутирање електронских комуникационих</p>

<ul style="list-style-type: none"> • услугу приступа интернету – јавно доступна електронска комуникациона услуга којом се омогућује приступ интернету те тиме повезивање с готово свим крајњим тачкама интернета, без обзира на мрежну технологију и терминалну опрему која се употребљава; • интерперсоналну комуникацијску услугу; • услуге које се састоје у целости, или већим делом, од преноса сигнала, као што су услуге преноса које се употребљавају за пружање услуга комуникације између машина и за радиодифузију. <p>Такође, ЗЕК, који је усклађен са ЕЕСС-ом, дефинише електронску комуникациону услугу као услугу која се по правилу пружа уз накнаду путем електронских комуникационих мрежа и обухвата услугу приступа интернету, комуникациону услугу између особа и услугу која се састоји у целини или већим делом од преноса сигнала, укључујући услугу дистрибуције медијских садржаја и услугу комуникације између машина, али не обухвата услугу производње медијских садржаја или обављања уредничке контроле над медијским садржајима, који се преносе путем електронских комуникационих мрежа и услуга. ЗЕК не дефинише електронске комуникационе системе и средства, опрему у дата центрима ни <i>cloud</i> капацитете, нити њихово изнајмљивање.</p> <p>Посебно указујемо на то да дефинисање услуге изнајмљивања опреме у дата центрима, као електронске комуникационе услуге може довести до проблема у пракси. Прво, ЕЕСС, ЗЕК, као ни Нацрт правилника не дефинишу дата центре. Такође, не постоји успостављен регистар дата</p>	<p>сигнала и пакета, размењивање информација о сигнализацији, дистрибуцију информације о синхронизацији и друго);“</p> <p>У <i>BEREC Guidelines for the notification template pursuant to article 12, paragraph 4 od Directive 2018/1972 of the European Parliament and of the Council</i>, релевантним BEREC-овим смерницама за образац обавештења, у табели 4. наведена је рубрика „<i>Other</i>“ („Остало”), са одређеном намером да остави простор за шире дефинисање појединих услуга и мрежа.</p> <p>На веб презентацији Регулатора постоји неформални регистар дата центара, а формално ће се имаоци дата центара уписати у регистар као имаоци физичке инфраструктуре, након ступања на снагу овог подзаконског акта. Велики број ималаца дата центара је већ уписан у евиденцију оператора, сада евиденцију привредних субјеката Регулатора, па се посебан регистар дата центара неће формирати.</p>
--	---

<p>центра, нити власника дата центара, који би били предмет ове регулације. Даље, нејасне су границе надлежности Регулатора у смислу да ли би сви власници дата центара (нпр. државног дата центра у Крагујевцу, ЈКП Инфостан технологије, банке и др.) имали обавезу да се упишу у његов регистар као пружаоци ове услуге. У прилог томе иде и чињеница да ова услуга није дефинисана као електронска комуникациона услуга ни у земљама Европске уније, као ни у земљама у региону.</p> <p>Такође, предлажемо измену ОБ обрасца</p> <ul style="list-style-type: none"> - у делу обрасца „Електронске комуникационе мреже (ЕКМ) и инфраструктуре (ЕКИ) за коју се пријављујете“, потребно је да се бришу речи: „физичка инфраструктура у <i>data</i> центрима“, - у делу Пружање електронских комуникационих услуга, потребно је да се бришу речи: „ек опрема у <i>data</i> центрима, <i>cloud</i> капацитети...”. 	
<p>3. Потребно је изменити дефиницију мреже за транспорт.</p> <p>Одредбом члана 2. став 1. тачка 2. дефинисана је мрежа за транспорт као јавна електронска комуникациона мрежа која обезбеђује пренос електронских комуникационих сигнала између утврђених локација са којих се пружају електронске комуникационе услуге корисницима.</p> <p>Предлажемо да се у појам мреже за транспорт не уводе услуге, већ да се мрежа за транспорт дефинише на начин да повезује елементе мреже за приступ са другим елементима мреже ради преноса сигнала. То може обухватати повезивање мреже за транспорт са мрежом за приступ, са језгром мреже или са другом мрежом за транспорт. На пример, SETIN поседује</p>	<p>Предлог се прихвата.</p> <p>Дефиниција мреже за транспорт је измењена и гласи:</p> <p>„2) мрежа за транспорт је јавна електронска комуникациона мрежа која обезбеђује повезивање елемената мреже за приступ са другим елементима мреже, у сврху преноса сигнала;“</p>

<p>мрежу за транспорт и приступну мрежу, али не пружа услуге крајњим корисницима, те према садашњој дефиницији не би било јасно да ли СЕТИН уопште има мрежу за транспорт.</p>	
<p>4. Потребно је дефинисати појам језгра мреже у смислу Нацрта правилника.</p> <p>Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. дефинисан је виртуелни мобилни оператор (Mobile Virtual Network Operator – MVNO) као пружалац услуга преко мобилне мреже који не поседује сопствену радио мрежу за приступ, већ користи радио мрежу за приступ и, зависно од модела пословања, остале ресурсе мреже другог оператора мобилне мреже са којим је склопио одговарајући међуоператорски уговор, а тачком 14. дефинисан је потпуни виртуелни мобилни оператор (Full Mobile Virtual Network Operator – FMVNO) као пружалац услуга који преко мобилне мреже и за пружање својих услуга, осим радио мреже за приступ, не користи друге ресурсе оператора мобилне мреже, што је регулисано одговарајућим међуоператорским уговором. Потпуни виртуелни мобилни оператор управља <u>елементима језгра мреже</u> и под његовом контролом су системи за бригу о корисницима, обрачун и наплату, администрацију и техничку подршку.</p>	<p>Предлог се делимично прихвата.</p> <p>Појашњено је у дефиницији виртуелни мобилни оператор (<i>Mobile Virtual Network Operator – MVNO</i>) значење појма потпуни виртуелни мобилни оператор.</p>
<p>5. Потребно је ускладити са ЗЕК-ом чланове Нацрта правилника који садрже термин „заштита корисника“ тако да се дефинише „заштита крајњих корисника“.</p> <p>Како је СЕТИН привредни субјект који нема крајње кориснике, а самим тим ни опште услове за пружање услуга, предлажемо да се одредба члана 5. став 2. тачка 2. Нацрта правилника мења и гласи: „Уз обавештење из става 1. овог члана привредни субјект је дужан да достави: 2) текст општих услова за пружање услуга крајњим корисницима,“.</p>	<p>Предлог се делимично прихвата.</p> <p>Закон не искључује обавезу прописивања општих услова и за привредне субјекте који су пружаоци veleпродајних услуга.</p> <p>У члану 5. став 5. тач. 4) и 5) Предлога правилника су измењене и гласе:</p> <p>“4) податке о контроли квалитета јавних електронских комуникационих услуга (брига о крајњим корисницима, надзор, начин праћења квалитета услуга);</p>

<p>Ова измена је неопходна јер ће се у пракси избећи ситуације да обавештење о отпочињању делатности електронских комуникација буде непотпуно из разлога што привредни субјекти нису доставили опште услове које нису ни обавезни да имају, јер не пружају услугу крајњим корисницима, тј. пружају само велепродајне услуге.</p> <p>Такође, предлажемо да се, у циљу усклађивања са ЗЕК-ом, члан 5. став 4. тачка 4) мења и гласи: “податке о контроли квалитета електронских комуникационих услуга (брига о крајњим корисницима, надзор, начин праћења квалитета услуга);”, као и да се измени тачка 5) “податке о заштити крајњих корисника и безбедности и приватности комуникација.”.</p> <p>С тим у вези, потребно да се члан 11. став 1. тачка 3) мења и гласи: “заштиту крајњих корисника;”.</p>	<p>5) податке о заштити крајњих корисника, безбедности и приватности комуникација;”</p>
---	---

4. Паркинг сервис

Мишљење:	Одговор Регулатора:
<p>1. Да постоји неусаглашеност одредбе члана 4. тачка 87) Закона о електронским комуникацијама и одредбе члана 2. тачке 21) Правилника - појмовно одређење „услуге са додатом вредношћу“, односно да је Правилником проширена дефиниција појма „услуге са додатом вредношћу“ у односу на дефиницију која је утврђена Законом. Мишљења смо да је нужно претходно изменити и допунити одредбе</p>	<p>Коментар се не прихвата.</p> <p>Дефиниција услуге са додатом вредношћу је дефиниција из Закона, усклађена са модификацијама које су настале као последица техничко-технолошког напретка.</p> <p>Услуга коју крајњи корисник добија је иста и проток информација/сигнала од захтева</p>

<p>прописане Законом које се односе на „услуге са додатом вредношћу“ (проширити појмовно одређивање/дефинисање „услуге са додатом вредношћу“), а тек затим доносити одговарајућа подзаконска акта;</p> <p>Образложење:</p> <p>У Нацрту „Правилника о начину обављања делатности електронских комуникација по режиму општег (Правилник) у образложењу појединих решења наведено је између осталог: „Структура Правилника заснована је на условима из члана 40. Закона о електронским комуникацијама (Закон), при чему се водило рачуна да се у Правилнику не понављају Законом прописани ставови, као и да се не разрађују одредбе које су предмет других подзаконских аката.“ Мишљења смо да се у Нацрту Правилника нису доследно применили наведени критеријуми из образложења.</p> <p>Наиме, одредбом члана 4. тачка 87) Закона, прописано је: „Поједини појмови употребљени у овом Закону имају следеће значење: 87) услуга са додатом вредношћу је услуга која се пружа путем јавних комуникационих мрежа и услуга уз коришћење посебних бројева или кодова из плана нумерације које се тарифирају на посебан начин, а у сврху прибављања унапред одређених додатних садржаја и/или услуга;“</p> <p>Појам услуге са додатом вредношћу употребљен је и ближе разрађен одредбама Законаи то: чл. 133. (услуге са додатом вредношћу); 138. ст. 5. (рачун и детаљна спецификација рачуна); чл. 153 ст. 6. (обрада података о локацији); и чл. 169. ст. 1. тач. 37. (казнене одредбе).</p>	<p>до испоруке услуге се комплетно изводи преко електронских комуникационих система, као што се и наплата врши преко рачуна за електронске комуникационе услуге.</p>
---	--

<p>Сходно одредби чл. 133. став 2. Закона, Регулатор посебним „Правилником о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу“, ближе уређује обавезе оператора који преноси услуге са додатом вредношћу и пружаоца услуга из става 1. овог члана, нарочито у погледу оглашавања услуга, услова почетка и престанка пружања услуга са додатом вредношћу крајњем кориснику, начина обрачуна и наплате услуга, начина обраде података о личности, података о саобраћају и података о локацији, контроле недозвољеног садржаја и решавања приговора, водећи нарочито рачуна о заштити интереса крајњих корисника.</p>	
<p>2. Да се одредбом члана 2. тачке 21) Правилника о начину обављања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења, разрађују одредбе које су предмет другог подзаконеког аката — „Правилника о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу“.</p> <p>Образложење:</p> <p>Поред напред наведеног, одредбом члана 2. тачка 21) Нацрта „Правилника о начину обављања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења“, прописана је шира дефиниција појма „услуге са додатом вредношћу“ од дефиниције која је утврђена Законом, и то у подвученом делу текста, како следи:</p> <p>„21) Услуга са додатом вредношћу је услуга која се пружа преко јавних електронских комуникационих мрежа и јавних електронских комуникационих услуга уз коришћење посебних бројева или кодова из плана нумерације <u>и/или апликација, а које се наплаћују преко рачуна за електронске комуникационе услуге.</u> То су услуге које се тарифирају на посебан начин, а у сврху прибављања</p>	<p>Коментар се не прихвата.</p> <p>Услуга са додатом вредношћу је једна од услуга електронских комуникација, која је била уређена и у важећем правилнику, и за исту је у евиденцији привредних субјеката, односно регистру Регулатора пријављено 37 привредних субјеката, од чега је четири пружаоца услуга пријављено за врсту услуге „наплата паркирања“.</p> <p>Услуга коју крајњи корисник добија је иста и проток информација/сигнала од захтева до испоруке услуге се комплетно изводи преко електронских комуникационих система, као што се и наплата врши преко рачуна за електронске комуникационе услуге.</p>

унапред одређених додатних садржаја и/или услуга.“

Наиме, додато је да се услуге са додатом вредношћу пружају уз коришћење „апликација“, када се те услуге наплаћују преко рачуна за електронске комуникационе услуге, што до сада није био случај, при чему се поставља питање шта се подразумева под појмом „апликација“, која није појмовно одређена, ни дефинисана Законом.

Надаље, ово би се могло тумачити да се пружаоцем услуга са додатом вредношћу сматрају и они привредни субјекти који врше наплату својих услуга коришћењем „апликација“, када се те услуге наплаћују преко рачуна за електронске комуникационе услуге.

Мишљења смо да је нужно претходно изменити и допунити одредбе прописане Законом које се односе на „услуге са додатом вредношћу“ (проширити појмовно одређивање/дефинисање „услуге са додатом вредношћу“), а тек затим доносити одговарајућа подзаконска акта којима се само ближе прописују услови за примену законом дефинисаних института.

Такође, у Нацрту Правилника, појам „услуге са додатом вредношћу“ употребљен је једино у одредби чл. 11. став 1. тач. 13. која гласи:

„Лице које намерава да обавља делатност електронских комуникација по режиму општег овлашћења, дужно је да испуни услове прописане Законом, подзаконским актима, другим прописима, српским, европским и међународним стандардима који регулишу: 13) услуге са додатом вредношћу“.

Из напред наведеног, по нашем мишљењу недвосмислено проистиче да појмовно

<p>одређење „услуге са додатом вредношћу“ не треба да буде предмет „Правилника о начину обављања делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења“, већ Закона, а затим и посебног „Правилника о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу“ у делу који се односи на ближе уређење обавезе оператора који преноси услуге са додатом вредношћу и пружаоца услуга из става 1. овог члана, нарочито у погледу оглашавања услуга, услова почетка и престанка пружања услуга са додатом вредношћу крајњем кориснику, начина обрачуна и наплате услуга, начина обраде података о личности, података о саобраћају и података о локацији, контроле недозвољеног садржаја и решавања приговора, водећи нарочито рачуна о заштити интереса крајњих корисника.</p>	
<p>3. Спорна питања у вези са применом - новог Закона о електронским комуникацијама и која би требало узети у обзир приликом израде подзаконског акта - Правилника о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу, како следи:</p> <p>Приликом процене услова на страни пружаоца услуга ЈКП „Паркинг сервис“ Београд, као оператора услуга са додатом вредношћу, морају се узети у обзир све специфичности које произилазе из обављања комуналне делатности од општег економског интереса од стране овог Предузећа, које је и основано од стране града управо за обављање комуналне делатности управљања јавним паркиралиштима, одредби секторског закона - Закона о комуналним делатностима, Одлуке о јавним паркиралиштима на територији града Београда и др. подзаконских прописа којима је регулисана ова област, укључујући и: Закон о заштити потрошача, које је Предузеће у обавези да примењује,</p>	<p>Коментар се не односи на предмет уређивања овог правилника.</p>

као и прописе о заштити података о личности и информационој безбедности.

- Наиме, сходно одредбама Закона о комуналним делатностима и Одлуке о јавним паркиралиштима, проистиче:

-да је комунална услуга паркирања на општим јавним паркиралиштима утврђена као услуга од општег економског интереса;
-да није прописано обавезно закључење појединачних уговора између вршиоца и корисника комуналних услуга, јер крајњи корисник комуналне услуге није познат (није познат ни један лични податак о кориснику услуге, ни број телефона са кога је послат СМС);

-да је Предузећу позната једино регистарска ознака возила (регистрованих на територији РС и регистрованих изван територије РС) за које се плаћа паркирање путем СМС-а (која сама по себи није податак о личности);

-да плаћање паркирања путем СМС-а, није посебна комунална услуга, већ је само један од начина плаћања комуналне услуге паркирања (остали начини су: куповином карте на продајном месту, код контолора или мобилном апликацијом, по истој цени без обзира на начин плаћања);

-да се одлука о јавним паркиралиштима непосредно примењује на све уговорне односе Предузећа, као вршиоца комуналне делатности са корисницима комуналних услуга, као општи услови пословања, а с обзиром да није предвиђено закључење појединачних уговора између вршиоца и корисника комуналних услуга, сматра се да је уговорни однос настао започињањем коришћења комуналне услуге;

-да обавезе корисника комуналне услуге, укључујући и плаћање цене, настају започињањем коришћења комуналне услуге, и када се она користи супротно прописима којима се уређује та комунална делатност.

• Правилником („Сл. гласник РС“ бр. 76/11 и 91/11) који је претходно доносио Правилника о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу („Сл. гласник РС“, бр. 126/20) било утврђено да се **не сматра услугом са додатом вредношћу плаћање услуга паркинга, банкарских и сличних услуга, у складу са прописима којима се уређује предметна област односно облигациони односи, преко телефонског рачуна, ако се плаћање може обавити на други начин.**

Овим путем предлажемо да се врати решење из претходног Правилника, приликом доношења новог Правилника о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу, у складу са чланом 173. Закона о електронским комуникацијама, чиме би се практично брисала одредба чл. 8. тачка 10. сада важећег Правилника из 2020. године: „Услуге у смислу овог правилника могу бити: 10) паркинг сервис“. Мишљења смо да је овај предлог основан, имајући у виду сва спорна питања наведена у овом допису. Наиме, одредбом члана 173. Закона, прописан је рок од 18 месеци за доношење подзаконских аката од стране РАТЕЛ-а, рачунајући од дана ступања на снагу Закона.

Нејасно је која је то промена условила усвајање потпуно супротног решења у новом Правилнику о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу у односу на претходно важећи Правилник о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу („Сл.гласн. РС“, бр. 76/11 и 91/11) који је важио до новембра 2020, дакле пуних 9 година, који је децидно искључивао услугу паркирања из услуга са додатом вредношћу, управо полазећи од чињенице да је у питању услуга која представља чист облигационо правни однос између даваоца и корисника услуга и да се та услуга може платити и на други начин (чл. 8. ст.2.), а да

<p>се при томе, нити одредбе Закона о електронским комуникацијама, нити услови за пружање услуге м-Паркинга, нису мењале.</p> <ul style="list-style-type: none">• Одредбе прописа из области електронских комуникација које се односе на услуге са додатом вредношћу и обавезе Оператора услуге, су у директној супротности са обавезама које ЈКП „Паркинг сервис“ Београд има као вршилац комуналне делатности од општег економског интереса и условима који су секторским законом и подзаконским прописима утврђени као општи услови за обављање комуналне делатности, како за самог вршиоца комуналне делатности тако и за крајње кориснике његових услуга као потрошача.	
--	--